

แบบฟอร์ม“ผลงานนวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์/ IVT”
งานประชุมวิชาการ “โรงพยาบาลพระปกเกล้า ครั้งที่ 19”

1. ชื่อเรื่องงานนวัตกรรม “One page สังกะสีเหลือง”

1.1 โรงพยาบาลพระปกเกล้า จังหวัดจันทบุรี

1.2 ชื่อเจ้าของผลงาน นางนวรรตน์ ลิ้มศาสตร์ ปรินญาตรีพยาบาลศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา

1.3 ชื่อผู้นำเสนอผลงาน นางนวรรตน์ ลิ้มศาสตร์ ปรินญาตรีพยาบาลศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา

2. สรุปผลงานโดยย่อ :

หอผู้ป่วย สูติกรรม 2 เป็นหอผู้ป่วยที่ดูแลมารดาและทารกหลังคลอด พบปัญหาเรื่องการประเมินภาวะตัวเหลืองในทารกแรกเกิดได้ล่าช้าเนื่องจากการเจาะ คัดกรองตัวเหลือง จะทำพร้อมเจาะคัดกรองโรคเอ่อ ในเวรเช้า จึงพัฒนาแบบประเมินตัวเหลืองในทารกเป็น one page เพื่อง่ายต่อการประเมิน และคัดกรองภาวะตัวเหลืองได้รวดเร็ว นำไปสู่การรักษาที่รวดเร็ว ลดการย้ายเตียงไปยังเตียงทารกแรกเกิด และลดการอยู่โรงพยาบาลนานขึ้นของทารกที่ตัวเหลือง ประกอบกับในปัจจุบันแนวทางการประหยัดการใช้กระดาษ และลดการใช้เอกสารรูปแบบกระดาษเพื่อใช้ทรัพยากรกระดาษให้น้อยที่สุดจึงได้ รวมแบบประเมินภาวะตัวเหลืองเข้าไว้ด้วยกัน ให้ดูง่าย ไม่ยุ่งยาก และประเมินได้เร็วทันเวลา ลดการเกิดภาวะตัวเหลืองรุนแรงที่ต้องย้ายเตียงไป On Intensive phototherapy ที่ต้องย้ายไปเตียงทารกแรกเกิด

3. เป้าหมาย/วัตถุประสงค์ :

ลดจำนวนทารกที่ย้ายไป Intensive phototherapy ในหอผู้ป่วย สูติกรรม ๒

4. แนวคิดการพัฒนาวัตกรรม :

จากสถิติหอผู้ป่วยสูติกรรม ๒ โรงพยาบาลพระปกเกล้า ทารกหลังคลอดที่มีภาวะตัวเหลือง ได้รับการรักษาด้วยวิธี Single phototherapy ภายใน ๔๘ ชั่วโมงแรก ปี พ.ศ. ๒๕๖๓, ๒๕๖๔ และ ๒๕๖๕ จำนวน ๑๐๖, ๔๕ และ ๗๓ ราย ตามลำดับ และทารกตัวเหลือง ที่ต้องย้ายไปหอผู้ป่วยทารกแรกเกิด เพื่อรับการรักษาด้วยวิธี Intensive phototherapy ปี พ.ศ. ๒๕๖๓, ๒๕๖๔ และ ๒๕๖๕ จำนวน ๒๑, ๑๓, ๑๗ ราย ตามลำดับ สิ่งสำคัญที่สุดคือการประเมินภาวะตัวเหลืองให้ได้อย่างรวดเร็ว ส่งผลให้พบทารกตัวเหลืองเพียงเล็กน้อยได้รับการรักษาด้วย Single phototherapy ซึ่งเป็นวิธีการรักษาที่ดีที่สุด ไม่เข้าสู่ภาวะตัวเหลืองที่มากขึ้น หรือรุนแรงขึ้น

แบบประเมินภาวะตัวเหลือง ที่ใช้อยู่ปัจจุบัน มีจำนวน ๔ ฉบับ ทำให้ไม่สะดวกในการประเมิน ดูยาก ดังนั้นผู้จัดทำใช้แนวคิดกระดาษหนึ่งใบ เข้าใจประเด็น (One page report) นำมาจากแนวคิดของ อาจารย์ศุภวิทย์ ภาษิต นิรันดร์ และอาจารย์วิฑูรย์ สูงกิจบูลย์ หลักการสำคัญของแนวคิดกระดาษหนึ่งใบ เข้าใจประเด็น ในการเขียน มี ๓ ข้อ ดังนี้ ๑) เขียนตรงประเด็น ๒) เขียนเป็นหมวดหมู่ ๓) เขียนให้เข้าใจง่ายในเวลาอันรวดเร็ว ซึ่งผู้จัดทำ นำแนวคิดนี้ มาประยุกต์ใช้ในการจัดทำแบบประเมินทารกแรกเกิดที่มีภาวะตัวเหลือง ให้เป็นแผ่นเดียวกัน เพื่อสะดวกต่อการประเมินของพยาบาล และแพทย์ผู้ทำการรักษา ช่วยลดความยุ่งยากในการดูแบบประเมิน ที่มีจำนวน ๔ ฉบับ ให้เป็นฉบับเดียวกัน ทำให้สามารถมองเห็นภาพใหญ่ ได้ในกระดาษใบเดียว ช่วยให้การประเมินทารกแรกเกิดที่มีภาวะตัวเหลืองได้สะดวก รวดเร็ว

5. กิจกรรม/กระบวนการพัฒนานวัตกรรม :

5.1 ทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้องในการประเมินทารกตัวเหลืองที่ใช้อยู่

5.1.1 ตารางประเมินตัวทารกตัวเหลืองสำหรับพยาบาลในแต่ละเวร

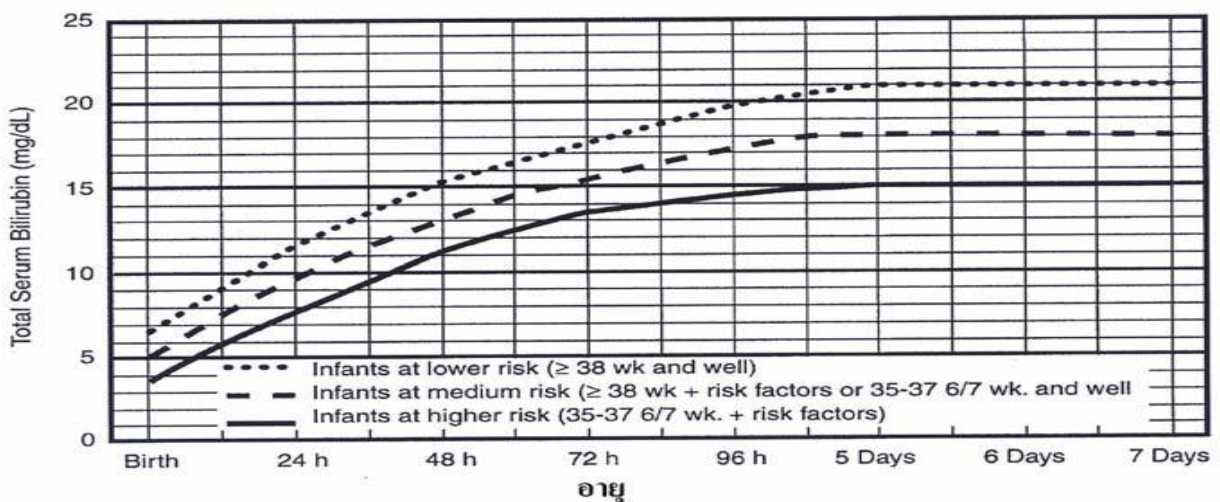
การประเมินภาวะตัวเหลืองในทารก ชื่อ.....หอผู้ป่วยสูติกรรม 2

วันที่																
	เวร	ด	ช	บ	ด	ช	บ	ด	ช	บ	ด	ช	บ	ด	ช	บ
ตัวเหลืองโซน 1																
ตัวเหลืองโซน 2																
ตัวเหลืองโซน 3																
ตัวเหลืองโซน 4																
ตัวเหลืองโซน 5																

5.1.2 แบบประเมินด้วยสายตาโดยใช้ Grade Extent of Jaundice (รูปตุ๊กตาทารก)

Grade	Extent of jaundice
0	None
1	Face and neck only
2	Chest and back
3	Abdomen below umbilicus to knees
4	Arms and legs below knees
5	Hands and feet

5.1.3 แบบประเมินจากกราฟแสดงค่า Total bilirubin สัมพันธ์กับอายุทารก

5.1.4 ตารางค่าเริ่มต้นในการรักษาโดยการส่องไฟ และ Exchange transfusion ในทารกแรกเกิด

ตารางที่ 1 การเริ่มรักษาโดยการส่องไฟ และ exchange transfusion ในทารกแรกเกิดที่อายุครรภ์ ≥ 35 สัปดาห์			
	MB (mg/dl)	MB (mg/dl)	MB (mg/dl)
Age (hr)	Conventional phototherapy	Intensive phototherapy	Exchange transfusion
≤ 12 hr.	≥ 5	≥ 9	≥ 14
13-24	≥ 7	≥ 11	≥ 15
25-36	≥ 10	≥ 15	≥ 16.5
37-48	≥ 11.5	≥ 16	≥ 18
49-60	≥ 13	≥ 17	≥ 19
61-72	≥ 14	≥ 18	≥ 20
> 72	≥ 15	≥ 19	≥ 22.5

5.2 ศึกษา และ รวบรวมข้อมูลการเขียน One page report เพื่อทำแบบประเมินทารกที่มีภาวะตัวเหลือง

5.3 จัดทำแบบประเมินทารกแรกเกิดที่มีภาวะตัวเหลือง เป็น “One page สังกัดเหลือง”

5.4 นำแบบประเมิน “One page สังกัดเหลือง” ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบรายละเอียดและความถูกต้องของเนื้อหา

5.5 นำแบบประเมิน “One page สังกัดเหลือง” ลงสู่การนำไปใช้ประเมินทารก

5.6 ปรับปรุงและพัฒนาแบบประเมิน ให้ครอบคลุม

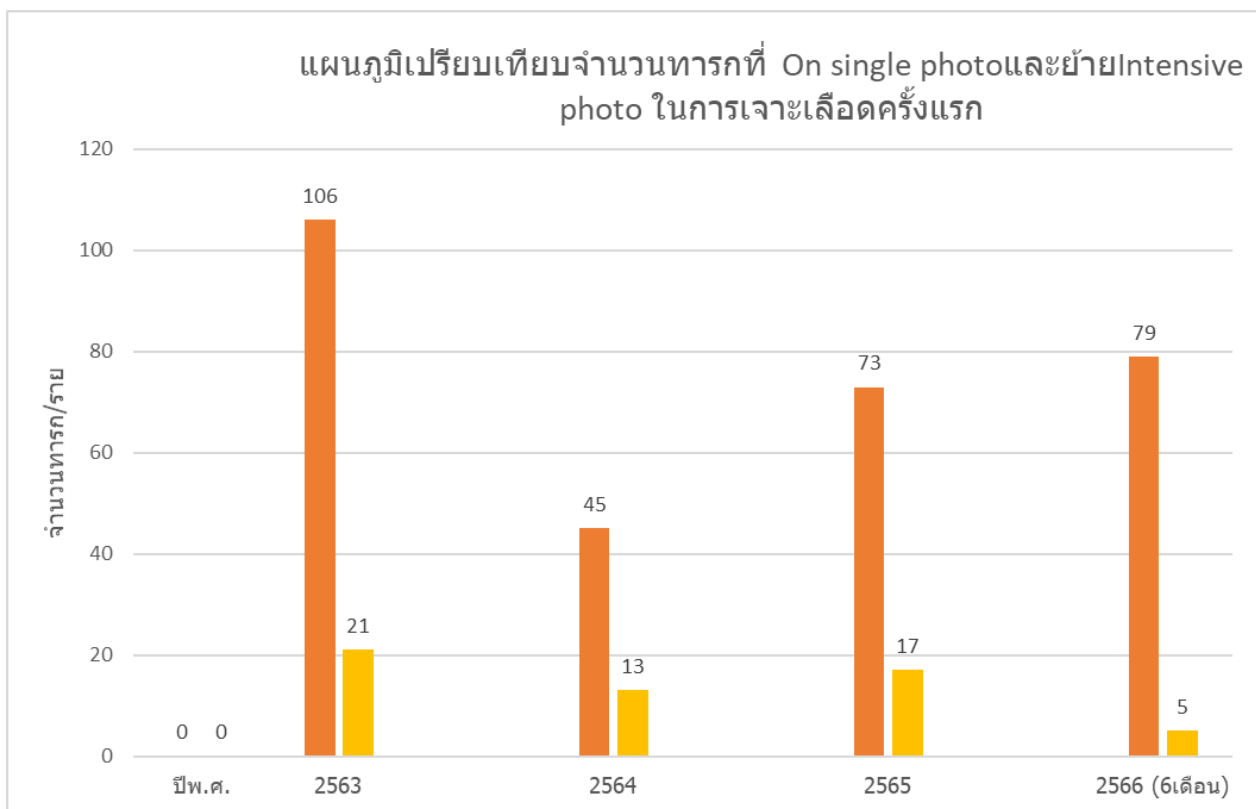
5.7 ประเมินผลการใช้งานแบบประเมิน “One page สังกัดเหลือง”

ผู้ทดลองใช้แบบประเมิน	พอใจมากที่สุด ร้อยละ	พอใจมาก ร้อยละ	พอใจ ร้อยละ	พอใจน้อย ร้อยละ
1.ความสะดวกในการประเมินทารกตัวเหลือง	93.7	6.97		
2.ความยุ่งยากในการค้นหา	88.37	11.62		
3.ความรวดเร็วในการประเมิน ทารก	86.04	13.95		
4. ความครอบคลุมในการประเมินทารก	79.09	20.91		
5. ง่ายต่อการประเมินผลการตรวจ	84.72	15.27		
6. ประสิทธิภาพในการประเมินทารก	91.39	8.6		
เฉลี่ย	87.20	12.80		

6. การประเมินผลการปรับปรุง/เปลี่ยนแปลง/สิ่งประดิษฐ์ :

จากการประเมินพบว่า หลังจากใช้แบบประเมิน “ One page สังเกตเหลือ ” ทำให้ค้นพบภาวะตัวเหลืองภาวะตัวเหลืองได้เข้าสู่กระบวนการรักษาโดยการ On single photo ที่ตึกสูติกรรม 2 ได้ทันถ่วงที ลดอัตราการย้ายไป Intensive photo ที่ตึกทารกแรกเกิด อย่างมีนัยสำคัญ รวมทั้งลดปัญหา ภาวะแม่ลูกแยกกัน

ปีพ.ศ.	2563	2564	2565	2566 (6เดือน)
จำนวนทารก On single photo	106	45	73	79
จำนวนทารก ย้ายตึกเพื่อ On intensive photo	21	13	17	5

7. บทเรียนที่ได้รับ:

- สามารถตรวจพบทารกที่มีความเสี่ยงต่อภาวะตัวเหลือง และให้การรักษาโดยการส่องไฟได้รวดเร็วใน ๔๘ ชั่วโมงแรกหลังคลอด

- ลดอัตราการเกิดภาวะตัวเหลืองรุนแรง ที่ต้องส่งต่อไปรักษาโดยการ Intensive phototherapy หรือ Exchange transfusion

8. การนำไปใช้ประโยชน์

- นำแบบประเมิน “ One page report “ ไปใช้ในการประเมินทารกหลังคลอดทุกราย

9. การสนับสนุนที่ได้รับจากผู้บริหารหน่วยงาน/องค์กร

- ได้รับการสนับสนุน ระดมแนวคิด และปรับแก้ แบบประเมิน ก่อนการนำไปใช้

10. การติดต่อกับทีมงาน:

นางนวรรตน์ ลิ้มศาสตร์ หน่วยงาน สูติกรรม 2 โทร. 9821

Email. nawarat54452@gmail.com